

A méhrupturáknak primair gyógyult esetei már annyiban is ritkák, amennyiben 2000—3000 szülésre esik átlag egy repe-dés, s a már meglevő rupturáknál is a pallistiv kezelés, értem a méh tamponálását jodoform gazéval, alig nyújt a gyógyu-lásra valami kilátást, a laparotomiák utáni gyógyeredmények már biztatóbbak. Jelen esetben azon körülmény vezetett azon eljárásra, hogy az egész méhet hozzam elő s gondos varratot alkalmazzak, mivel látván az óriási vérzést, biztosra vettem, hogy a nő $\frac{1}{2}$ percz alatt elvérzik, de másrészt a szeméremrés széttárásakor láttam, hogy a repedt méh alsó szakasza közel fekszik a szeméremrés mögött, így egyedüli mentőeszköz csakis a varrás lehet; laparotomia a körülmények, eszközök hiánya, segédlet, hely stb. miatt egyáltalán szóba sem jöhetett, a tam-ponadtól pedig absolute eredményt nem reméltem, így más mód nem állott rendelkezésemre arra nézve, hogy a nőnek életét megmenthessem. Jóllehet ujabban a méhrepedéseknek per vaginam való ellátása gyakrabban kezd alkalmazásba vétetni, ámbár az e tekintetbeni gyógyeredmények a lapora-tómiák utániakat nem látszanak fölülmulni, mindazonáltal hasonló kétségbe ejtő esetben nem győzöm igen tisztel gyakorló orvos társaimnak eljárásomat, főleg a varratoknak pontosságát s több rétegben való alkalmazását szíves emlékezetébe ajánlani.

Dr. Zehery István, a megyeszerte nagy szenzá- cziót keltett csetneki rablógyilkosság bünperében sze- repelt Sebők Iván elmebeli állapotának megfigyelé- sére vonatkozó orvosi véleményt s az arra adott igazságügyi orvosi tanácsi felülvéleményt ismerteti következőkben:

Kórrajz és vélemény.

Alulírottak a rimaszombati kir. törvényszék, v. b. 504/B. 1905. számú végzésével a gyilkosság és rablás büntettével ter- helt Sebők Iván elmebeli állapotát megfigyelve, valamint a periratoknak ide vonatkozó ré zeit áttanulmányozván, van sze- rencsénk ezen munkálataink alapján megszerkesztett vélemé- nyes jelentésünket a következőkben betérjeszteni:

Előzmény.

Sebők Iván született 1873. június 23-án Csetneken, hol

atyja tekintélyes vagyonu földbirtokos. Anyját még csecsemő korában vesztette el. Már születésekor igen gyöngé volt s feltűnően nagy volt a feje s kicsiny a test hozzá. Szemfájós gyermek volt s e miatt még nagyobb korában is sokat költöttek rá s a jobb szemére rosszul lát. Schulek professzer is több ízben gyógykezelt. Három testvére volt. Palika, Anna és Zoltán, kik közül első körülbelül 3 éves korában halt el, terhelt előtt ismeretlen bajban, második testvére él s több gyermek anyja, a harmadik testvére másfél év előtt halt el, szivburok gyulladásban. Emlékszik, hogy kicsiny korában vörösséget is állott ki. Koponyasérülést nem szenvedett el, epilepsia rohamai nem voltak. Elemi iskoláit Csetneken, a gimnázium első osztályát Dobsinán, a többit Rozsnyón végezte. A VII. gimnáziumot Pesten próbálta járni, de megbukott s az osztályt Rozsnyón kellett ismételnie. A physikát s számtant nem szerette, mert nehéz tudomány volt s nem ment a fejébe. Mindig gyöngé tanuló volt. Tanulótársai kifogtak rajta s „nagyfejű”-nek csufolták. Egyik dr. Lissauer — ma Matinczon orvos — iskolatársa alulírott orvossal tudatta, hogy gyermektársai a legbadarabb dolgokat végeztek vele, kabátját fölhasgatták s ő ugyanannak adott pénzt, hogy kölcsönözze kabátját, ki a csinyt tette vele. Zsebeit kövekkel rakták tele s még a kicsiny gyerekek is bátrak voltak, hogy fülét huzogassák s csufolják. Már nyolczadik osztályos diák korában Bécsbe szökött egy távirász nővel s ott mulatott vele vagy egy hétig. Az érettségien megint egy tárgyból elbukott s a pótlóvizsgát Iglón tette le 1893-ban. Aztán ügyvédi irodában dolgozott Tasnádon, majd Zilahon, 1894-ben mint önkéntes katonának ment s 1895. február 15-éig szolgált s onnan — mint maga előadja — szembetegsége miatt felülvizsgáltatott és elbocsájtatott; valóban azonban a periratok között elfekvő, 1897. márczius hó 8-án kelt s a rimaszombati kir. törvényszék által meghozott végzés szerint magavisszetre annyira súlyodt, hogy a katonaságtól, hol önkéntes volt, félév alatt a póttartalékba helyzetetett s hazaküldetett. Deák korában apja vallomása szerint typhust állott ki.

1896-ban ősszel, atyja Debreczenbe küldte, hogyha lehetne — a gazdasági szakmában valamire vigye — de itt csak 1897. január hóig volt, mert — saját bemondása szerint — „összeveszett a segédtanítóval s önkényt hagyta el az intézetet.” — Valóban azonban botrányos és erkölcstelen magavise-

lete miatt atyjának tanácsolták, hogy vigye el fiát, különben kizáratik az intézetből. Itt ugyanis egyik cselekedete az volt, hogy Fekete P. akkori segédtanítót azért, mert nem akart neki a mulatás végett szabadságidőt adni, egy doronggal a kocsijába csapva, meg akarta ütni. — Pesti tartózkodása alatt oly szertelen adósságokat csinált két heti idő alatt, hogy atyja bemondása szerint „valósággal ki kellett váltani.“

1897 októberben Egerbe ment jogásznak, ott volt egy évig, de az alapvizsgán elbukott s bár felment a második évre is, mindamellett pótvizsgát nem tett. 1898. deczemberben ott hagyta a jogi pályát is és Csetneken lakott, hol Matolay B. ügyvédi irodájában dolgoztatott, de itt sem tarthatta ki. — Utóbbi helyen az ügyvéd nevében aláírt nyugtákra pénzeket vett föl, melyeket könnyelmű czélokra elköltött. — Minthogy semmiféle komoly hivatás betöltésére képesnek nem mutatkozott, sőt mivel atyja tapasztalta, hogy „nem normális gondolkozású“: atyja, nehogy a nagyatyai vagyon reá eső részét, melyet nagykorúsága esetére most már kézhez kapott volna, eltékozzolja; az árvaszékhez s innen a törvényszékhez áttette kérvényben a kiskorúság megszüntetését kérelmezte, mely az 1897. márczius 8 án kelt s a vizsgálati iratoknál fekvő végzés szerint el is rendeltetett. Ezóta atyjának gondnoksága alatt áll.

A gondnokság elrendelését kérő beadványában atyja könnyelmű, meggondolatlan s pazarlási szenvedésünek nevezi, ki-nél az adósságcsinálás szenvedélylyé vált, ki azt hiszi, hogy kiapadhatatlan forrásu jövedelemmel bír.

Az ugyanezen ügyben nyilatkozó nagyanya azt mondja róla, hogy az ítélőképesség hiányában szenved.

A budapesti tartózkodása alatt tanusított viselkedéséből kifolyólag az apa által segítségül szállított Rozinay István, a periratoknál fekvő levélben azt írja róla, „szellemi fogyatkozásnak tulajdonítok nála mindent, s felügyelet nélkül egy óráig hagyni sem lehet.“ Ugyancsak Rozinay István egyik a periratoknál fekvő levele szerint Ivánról, kit Budapesten a vasutra személyesen adott fel s küldött haza, midőn értesülve, hogy ennek daczára az mégis másfelé elkalandozott, írja: „hiábavalónak tartja vele küzdeni.“

A gondnokságot elrendelő iratok szerint ruháit, óráit eladogatta, fülöz-fához fordult kölesönökért, melyeket mind hiábavalóságokra fecsért el. — Kötelességérzet, munkaszere-

tet, szülei tisztelet s engedelmesség nála sohasem fejlődött ki. A gondnokságot elrendelő iratok között a törvényszéknél felvett jegyzőkönyv szerint (kelt 1897. február 8-án) Kubinyi Ferencz árvaszéki ügyész beterjeszti a megszerzett bizonyítványokat, melyekből kitűnik, hogy Sebők Iván nemcsak a legnagyobb mértékben kicsapongó, pazarló, de az is, hogy: „tetteinek beszámítására képtelen.”

A katonai századparancsnoknak szintén az iratoknál fekvő levele szerint Sebők Iván a kabátját, melyet 48 frtért vett, rövidesen 6 frtért adta el, s ugyanezen parancsnok a póttartalékba helyezettetés után őrmester őrizete alatt küldte haza Csetnekre.

Kassáról — hol rövid ideig tartózkodott — írja parancsnoka, hogy minden kantin tele a Sebők adósságaival.

Atyjának a jelen bűnpörben tett vallomása szerint azért helyeztette gondnokság alá, mert „szabad akaratának elhatározási képességével nem birt.” — Ezenfelül atyja nemcsak idegbetegnek, de nagyfoku szívbajban szenvedőnek is tartja, ki ezek miatt félnék és bátortalan.

Özv. Matolay Józsefné vallomása szerint — ki 3 éves korától ösmeri — a terhelt mindig beteges volt, fülei, szemei fájtak, későn kezdett beszélni s észbeli tehetsége lassan fejlődött. Éjjelenként gyakran álmában az ágyból kiugrott a szoba közepére s rémesen kiabált. Iskolás korában Bodrogi volt az orvos, azt mondta, hogy „észbeli tehetsége meg van zavarodva”, így dr. Pelech volt dobsinai orvos azt mondotta Sebők-ről, hogy „sok agyveleje van”, néhai Dr. Madarász Dezső szerint pedig „rák van a fejében” s hogy gondolkozása nem rendes.

Tauszk szerint, ki a legutóbbi időkben volt consultáló orvosa, a terhelt „teljesen abnormis viseletet tanusított,” rendszeren levelekben és táviratokban kért tanácsot, s terheltnek idegességét veleszületettnek — szívbaját gyermekkorá utáni eredetiűnek tartja.

A bűnvádi cselekményre nézve terhelt magát teljesen ártatlannak állítja s mondja, „hogyan tudnék én ilyent elkövetni, mikor még egy csirke megölését sem tudom pénzni.” — Nagyanyjához igaz, hogy nem járt, mert kitiltotta házából házassága miatt, de semmi haragot vagy gyűlöletet nem táplált szívében iránta. Fafrákot ösmerte, minthogy nagyanyja háza körül nőtt fel s éppen emiatt föl sem merte tenni Faf-

rákról, hogy ő tettes lenne. — Rigóval beszélt több ízben a mészárszékekben, valamint saját házánál is, midőn a levágott bárányt oda vitte, de tagadja, hogy felbérelte volna s állítja, hogy midőn a bárányt haza hozta Rigó, akkor családjá s családjai is jelen voltak s látták, midőn annak pálinkát adott.

Vizsgálat.

Sebők Iván 186 czm. magas, erős, csontos testalkotású férfi. Koponyaméretei: hossz 210, haránt 170, magas 150, körzet 630 milliméter. A rendkívül nagy koponya szabálytalanságokat mutat, nevezetesen míg a jobb szemgödör elég harántul fekszik, addig a baloldali ferde vágású, azaz ferdén lefelé a fül felé irányul. A homloktájék széles. A jobb falcsonttájék domborubb, a bal lelapultabb. A halánték falcsonti és a falcsont-nyakszirtesonti varratoknak megfelelőleg dudorzatok tapintathatók. A nyakszirtesonti dudorodás alma nagyságú domb alakjában tekint hátrafelé s fölötte a koponya nyeregyszerű bemélyedést mutat.

Hajzata barna, sűrű. A jobb szemhártya közepén 3 milliméter átmérőjű fellegszerű homály, mely miatt ezen oldali szem látása le van szállítva. Irise kékes szürke. Pupillái egyenlően nagyok, s jól reagálnak, de nem szabályosan kerek, a mennyiben a széleken behuzódásokat mutatnak. Szempillái s arcizmai feltűnő rángatásokat mutatnak, melyek a nála jelentkező izgatottság s szívdobogási rohamok alkalmával erősebben, máskor gyöngébben mutatkoznak. Orra nagy s a középi résznél ivben gyöngén jobbfelé hajlik, úgy, hogy az arczsúcs erősen jobbfelé áll. Arcza assymetriás, a két fél nem egyenlően beidegzett, a jobboldali arczredők kifejezettebbek. Száját rendesen tártva felejtí, főleg ha figyel, vagy gondolkozni látszik. Kinyújtott nyelve erősen balfelé tér, de mozgást vagy remegést nem mutat. Fülkagylói szabályosak, fülezimpái szabadok. Fogazata elég ép s nem mutat jellegzetes elváltozást. Torokürege rendes.

Kiterjesztett karján az ujjak kifejezett izom rángásokat mutatnak, de kezeinek szorító ereje közel egyenlő. Jobb kezének hüvelykujja bunkószerűen letompított, első tekintetre úgy néz ki, mintha ferdén le lett volna metszve, azonban rajta hegedésnek nyomain nincsenek. Ezen ujjain a körömmagasság 10 milim., az ellenoldalínál pedig 16 milim., a körömszemek hossza jobboldalon 22 milim., az époldalon pedig 26 milliméter.

Térdreflexe nagyon felfokozott. Szív működése a fennforgó szivbántalom miatt és ideges szivdobogási rohamok mértékének megfelelően igen különböző. Nyugodtabb időszakban 70—85 percenként, a tapintásnál kiterjedt mellrezdülések érezhetők. Az ideges szivdobogási rohamoknál azonban a szivverés 115—120 lesz percenként, s tapintásnál az egész szívtájéknak, sőt a gyomorgödörnek megfelelőleg a szíy dobbanások erős lökések alakjában tapinthatók. A szívtompulat, főleg jobbfelé megnagyobbodott, a mennyiben a relativ tompulat a jobb szegyszélig ér. Szívesucslökés a 6. bal b. közben, közel a bimbóvonalban. Hallgatódzásnál a balszív és szívesucs fölött erős fuvó tystolicus zörej van, mely benyulik a diartaléba is. Felfelé a zörej gyöngül s a nagy ereknél már csak mint tovavezetett hang hallható. A szívlökések mindig rhythmicusak, kihagyások nincsenek. Emésztő szervei igen jól működnek. Máj-lép tompulata rendes. Nem köhög s légzése csak a szivdobogási rohamok alkalmával nehezített. Vízéltválasztás rendes. Ivarszervei szabályosan fejlődöttek s középnagyok. Járása otromba nehézkes. Megjelenése ügyetlen, esetlen. Látása mint már említettem. Többi érzékszerveinek működései épek. Fejét lecsüggesztve jobboldal felé hajolt törzstartással jár s e miatt a háti gerinceoszlop balfelé domborul, s így a ballapoczka erősebben kiáll s a balváll emelkedettebb helyzetet mutat, karjai hosszúak, lábai hasonlóképen. Bajusza ritka, vékony. Szakállja is ritka, gyöngén fejlett. Hangja nem férfias, bizonyos gyermeki vékonyság vonul át azon.

Beszéd közben könnyen elpirul s beszélve rendesen a földre tekint s nem néz a vele beszélőre. Van valami selypítés is beszédén, bár ez nem feltűnő. E mellett beszéd közben mindkét kezével ruháin babrál, vagy hüvelykujjaival malmocskaszzerűleg játszik. Étvágja rendkívül nagy s az eléje hozott ételt nagy mohósággal fogyasztja el. Rendkívül nyalánk s a fogházban czellája ritkán van füge, narancs, datolya vagy czukorkák nélkül. Bevallja, hogy egész gyermekkorában nagyban onanizált s hogy csak nősülésekor hagyott fel vele. Nemi ösztöne igen fokozott, s e miatt rendkívül kicsapongó volt, több trippert szedett össze s Buziáson már strictura ellen is gyógykezelték. Hangulata roppant ingadozó, néha kétségbe akar esni, azt beszéli, hogy nem lesz jó vége, ha az esküdtzéki tárgyalásig bent ül; más perczben a legkisebb okra erős

hahotában tör ki s egészen elfelejti bánatát. Időnkint nagyfoku szivdobogási rohamokat kap, mikor is — mint említettett — sziv működése felfokozódik, ilyenkor nem tud pihenni, főleg oldalt nem feket, nagyokat sóhajt, fektéből felugrik, azt mondván: „azt hiszem, vagy a fejem, vagy a szivem pattan széjjel,“ vagy fél hogy gutaütés éri. Fél s szalajt a doktor után, consiliumot kíván vagy sürgönyözni akar pesti orvosának. Szivbaja veleszületettnek látszik, azonban csak a későbbi gyermekévekben vált nyilvánvalóvá. Álma idegessége és szivizgalmai fokának megfelelően változó. Néha jól alszik, máskor nyugtalanok az éjjelei. Ki-kiugrál ágyából s rémképeket lát, melyek az álomból jönnek át s melyektől nem tud szabadulni.

Közerzete különböző, néha csendesen el-elolvasgat s nyugodtan van, máskor igen nagy beteg benyomását teszi s ilyenkor kétségbe esik sorsa felett, aztán baja multával — vagy megfelelő szórakoztatás után — megnyugszik, sőt vidámmá lesz.

Észrevevő tehetsége nem mutat feltűnő elváltozásra, megfigyel mindent s igyekszik a tényekből a maga módja szerint következtetéseket venni.

Emlékező képessége jó. A közeli s távoli dolgokra elég jól emlékszik. Multjának compromittáló tényeit azonban nehezen tárja fel a vizsgáló bíró előtt azonban a kiserzett adatokat előhozva, nem tagadja cselekedeteit.

A fogalom képzés, a mindennapi élet s a közvetlen őt érdeklő dolgok körében zavartalanul megy végbe. Vallásos fogalmai fejlettek. Szeret imádkozni s rosszüllétek alkalmával, vagy sorsa fölötti aggodalmai között rendesen az imádsághoz fog s ez megnyugtatja. Elvont, magasabb fogalmak iránt nincs meg az alakítás képessége. Így például, tekintve a művelt kört, melyben élt, s azt hogy gymnasiumot végzett s akadémiákon járt — szóval a neveltetés körülményeit — gondolkozása nemcsak hétköznapi, de alacsony színvonalon áll. Rendkívüli bő levelezése, — melyeknek lemásoltatása a törvényszéki orvos ajánlata a vizsgálóbíró által elrendeltetett, — alkalmat nyújt betekinteni szellemi körébe. Ugyanis ezen levelek egy-egy példányát elolvasva, nem tűnik fel egyéb, mint a lapidaris s egyszerű mondatfűzés mellett azon apró figyelmesség, gondoskodás, mit családja iránt érez. Gondja van arra, mit egyik várandó felesége, milyen karban van cipője, melyik kendőt mikor tegye

fel, van-e finom bora, mert majd küld ha nincs, mennyi a pénze s közli neki mennyi van. Kérdi mit küldjön, jó lesz-e a régi szívóüveg a születendő csecsemőnek. Milyen legyen a gyermek kelengyéje, van-e elég ruhácska, ha nincs honnan vegyen. Élelmi szereket honnan hozasson, mennyiért.

Aztán elolvasva 30—40 levelet, látni hogy ugyanaz van valamennyiben, de mint vörösfonal vonul végig valamennyin az örökös pénzkérdés, a pénz könnyű megszerzésére törekvés, de legfőképen a pénznek elköltése körüli szakadatlan változások láncolata. Tisztán kiviláglik ezekből az elmeorvosok által onviomania — vásárlási vágy — néven nevezett erkölcsi defectus, mely nem bírálja, honnan szerezzen pénzt, csak az meg legyen szerezve, azért, hogy azon rögtön badarnál-badarabb vásárlások útján tul adhasson. Meg vesz mindent a mit lát s a szertelen költekezését a fogházőrmester „naponkénti forgalomnak“ nevezi, tréfásan jelentvén: ma na'y, ma kisebb volt a forgalom.

Erkölcsi fogalmai rendkívül alacsony színvonalra korlátozódnak. Nagyjában tudja azt, mi a társadalmi rend, tudja, hogy törvény van, mely a bűnt bünteti. Tudja, hogy lopni vagy ölni nem szabad, mindamellett cselekedetei egész életén át a csalások, lopások variációja s így az erkölcsi érzéknek hiányát bizonyítják. Nevezetesebb tényei: gymnazista korában elszökik egy távirász nővel s egy hétig él azzal Bécsben. Maga bevallja, hogy két izben feltörte apja szekrényét, s pénzt lopott ki belőle. Ellopja apja puskáját, elzálogosítja 20 forintért, melyet a leghaszontalabb dolgokra elkölt. Losoncra táviratot küld apja nevében Blum pelsőcezi lakosnak s kétszáz forintot kér, de elfogják, mivel Blum rosszat sejt s a táviratban az apja korát is tudatja s figyelmessé teszi a hivatalt, hol felismerik a csalást. A vett vagy használva másoktól kért tárgyakat rendesen eladja vagy elzálogosítja. Nagyanyjától értékpapír szelvényeket ellop, s potom árért eladja. Csizből a fürdőből be-bejön Rimaszombatba s itt vásárolgat, s mivel elfogy a pénz, felad az árvaszék nevében saját czimére üres pénzeslevelet s Csizben a postán lármát esap, mivel nem talál a levélben pénzt, de pár óra alatt kiderül a csalás s ő szégyenkezve szökik tova s arra vonatkozólag, hogy miért tette, azt feleli: „meg akartam a pinczéreknek mutatni, hogy én is kapok ám pénzes levelet.“

Ugyancsak Csizben a fürdő orvostól kapott saját napi fürdőjegyeit eladja másoknak, hogy így is pénzt szerezzen s a fürdéseket elmulasztja.

A megfigyelő orvosoknak azon kérdésére, hogy miért kellett neki ily erkölcstelen aljas dolgokat cselekedni: ugyanazt feleli, mint az iratok közt fekvő atyjához irt egyik levelében mondja, hogy „nem tudom magam sem, hogy mi ösztönzött ezen tettek véghezvitelére, de csak akkor gondoltam meg a következményeket, mikor már későn volt. Maga vallja azt is az orvosnak „ha pénzt kaptam, nem tudtam megállani, hogy Pestre ne menjek, pedig ott nem is sokat mulattam, hanem csak mászkáltam s a sok pénzt elszórtam, azután haza mentem; de ha újra elseje jött, pénzt kaptam s nem mehettem vele valahová, hát egészen belebetegedtem.“

Sajátszerű s a meggondolás és helyes bírálás hiányára vall a nála tapasztalt „sürgönyözési mánia.“ Orvosának Buziásról temérdek sürgőnyt küld, úgy hogy ez persze föltünővé lenne, általában a legjelentéktelenebb dolgok miatt a sürgönyzést veszi igénybe. Erre nézve azt mondja, „ha én már valahová megyek, nekem onnan sürgönyözni kell, néha kétszer is, és nem tudom megállani, hogy 1—2 forintos sürgőnyt ne küldjek.“

A fogházban létele alatt mintegy 15 sürgőnyt küldött már haza. Szerelmi dolgokban is rendkívül felületes az erkölcsi érzéke. Udvarol mindenütt annak, ki útjába kerül, számtalanszor jegyet is váltott, melyekből apja közbelépése miatt házasság nem lett s melyeket aztán ő is könnyen felejtett; azért ellenezték szülei a megkötött házasságát is, mivel ezen viszonyt is csak felületesnek s könnyelműen kötöttnek hittek s mivel nem tartották őt elég értelmesnek a házasság életre.

A megfigyelések során tapasztaltatott, hogy sétái közben gyakorta gépiesen kalapját leveszi s fölteszi, mintha köszönni akarna. Zárkájában kezével hadonászva a levegőbe néz, nevet, magában beszél, majd jeleket rajzol kezével a levegőbe, miket élénk tekintettel követ. Olvasásból felugrik s hirtelen fölkap egy kedves tárgyat — levelező lapot — s azt csókolgatja. Arczfintorgatások kíséretében gyakran állati hangokat hallat, s közbe tapsol vagy leül s két térdét ütögetni kezdi. Sűrűen kapkod fejéhez, homlokát simogatja, hogy a keletkezett kényeszerképzeteket elűzze.

Maga mondja, hogy éjjel is sokszor ki kell az ágyból ugornia, de hogy miért, azt maga sem tudja; valami erő kényszeríti őt erre.

Számtani műveleteket jól megold. Helyre, időre jól tájékozott. Szeret olvasni, de csak a könnyű tartalma regényeket szereti, ellenben komolyabb dolgok — utleírás, természettudományi közlemények, irodalmi kritikák vagy politikai czikkek — egyáltalán neki unalmasak.

Atyját tiszteli s szereti, de a mélyebb s nemesebb érzelem nem látszik ki szeretetéből, mivel mélyebb nemes érzelemre nem látszik képesnek.

Illúziók nem jelentkeztek nála. Érzékesalódások hasonlóképp nem voltak felfedezhetők, könnyen befolyásolható. Akaratát s elhatározását könnyen megváltoztatja „ahá vagy ugy“ kiáltással belátja, hogy helytelenül gondolkozott. Könnyelmű és okatlan érdekeseteit képes bizonyos furfanggal s körültekintéssel venni örül, annyira, hogy a felületes szemlélőre egészen ép szellemi állapotú egyén benyomását teszi.

Vélemény.

Terhelt veleszületett eredetéből kifolyólag degenerált elme gyöngöngye, kinél az akaratnak szabad elhatározását a felmerülő kényszerképzetek befolyásolják, ki az elme gyöngöngye azon fajához tartozik, hol az erkölcsi tehetség nincs kellően fejlődve, állapota tehát erkölcsi elmezavarnak — insania moralis — nevezhető.

Cselekedetei tehát nem jöhetnek teljes beszámítás alá, hanem olybá tekintendők, melyek a bűnvádi perrendtartás 246. §. 2-ik pontjában foglaltaknak felelnek meg.

Nem közveszélyes, de ügyeinek önálló vezetésére képtelen s badar cselekedetei miatt állandó — esetleg sanatorialis — felügyelet alá helyezendő.

Indokolás.

A leírt előzményi és vizsgálati adatokból kitűnik, hogy terheltén már gyermekkorában észbeli elváltozások észleltek; iskoláit csak nagynehezen végezhetette, iskolás társainak gúnytárgya volt, hogy egyik pályát a másik után cserélgette, de semmiben boldogulni nem tudott, hogy mindig tékozló, később kicsapongó volt, hogy erkölcsi érzéke nem fejlődhetett,

mert lopni, csalni, sőt sikkasztani képes volt s még a katona-ságnál sem tűrhették meg.

Kitűnik továbbá a vizsgálatból, hogy koponya alkotása a degeneráltak koponyáját mutatja, hogy veleszületett defectust képez szivbántalma is, mely párosulva van ideges izgatottsággal s gyakori precordialis félolmekkel. Defectust képez, hogy egyik ujjá fejlődésében láthatólag visszamaradott, szemének, kezeinek, arcának rángatódzásai, rossz beidegzése. — Kitűnik, hogy hangulata rendkívül esékeny, hogy élete az erkölestelenségek láncolata, melyeket egy belső kényszer által látszik elkövetni.

Mindezek folytán kétségen kívül bizonyos, hogy terhelt a nála fölmerülő kényszerképzetek alapján cselekszik s így nála a normális gátlás, az önbírálás alig — vagy csak elkésve lép fel, későn látja meg cselekedete bátorságát. — Az átélt tapasztalatokat nem használja fel okulásra soha. Terhelt képtelen céltudatos tevékenységre s így semmi életpályát sem tölthet be. Pénzt szerezni képtelen s mégis mindig a pénzt hajhászsa, mit ha megszerezett, rögtön a legbadarabbul szór el magától.

A szerzett adatokból tehát azt kellett véleményeznünk, hogy terhelt veleszületett elmeegyöngeségben — insania moralisban vagy erkölcsi elmezavarban szenved s hogy állapota gyógyíthatatlan, s nincsen kizárva, hogy súlyosabb elmebántalomba is mehet át.

Másolat. — 98/1905. I. O. T.

Igazságügyi orvosi tanács.

A rimaszombati kir. törvényszék 1905. május hó 29-én 2623. illetőleg 1905. február 28-án 1092. szám alatt kelt megkeresésére, gyilkosság büntettségével terhelt Sebők Iván bűnügyében az igazságügyi orvosi tanács 1905. június 9-én tartott ülésében a következőket véleményezte:

Vélemény.

A vádlottra vonatkozó pótlólag beszerzett vizsgálati adatok, nevezetesen a letartóztatottak és elítéltek orsz. megfigyelő és gyógyító intézetében hosszabb időn át folyt megfigyelés és a tanács kiküldöttjének személyes vizsgálata megerősítették azokat az adatokat, a melyeket a bűnvizsgálat annak előzmé-

nyeiről és nevezetesen annak testi és lelki alkatáról nyujtott. A vádlott tényleg egy lelkileg és testileg degenerált, szellemi fejlődésében kórosan elmaradt egyén.

A testi vizsgálat a rendellenes fejlődésnek számos tünetét, u. n. stignatát állapithatott meg, u. m.: a hydrocephaliás koponyát és annak assymetriáját, a szemrések különböző voltát, a láták eltérését a rendestől, a jobb kéz hüvelykujjának deformációját, az állandó rángásokat az arcz izmaiban, a mikhez hozzájárul a szivbillentyük igen nagy fokú elégtelensége, melynek eredete nem volt kipuhatható és melynek vele született volta nem zárható ki. Ezen rendellenes testi fejlődéssel karöltve járt vádlott szellemi fejlődésének gyermekkorától észlelt abnormitása.

Az előzményi adatok kétségtelenné teszik, hogy a vádlott iskolai tanulmánya t semmiféle irányban be nem fejezhette. Az egyes osztályokban elbukott, az iskolákból kizárták, majd az egyik, majd a másik ismeretkörben próbálkozott, de eredményre nem jutott, a katonaságtól mint hasznavehetetlent elbocsátották és önállótlanágát katonai felebbvalója annyira ismerte, hogy kísérőt adott melléje, mikor a katonai szolgálatból hazaküldte. Értelmiségének ezen nagy fogyatékosága mellett mindig teljes kedélybeli és erkölcsi ürességet mutatott, mely a legügyetlenebb és legezültalanabb antisociális cselekedetekben nyilvánult. Lopásai, csalásai és szökései mind a gyerekes meggondolatlanág bélyegét hordják magukon és a pillanatban felmerült vágyak kielégítésére irányultak. Ezen cselekedeteinek helyes megítélésétől a terhelt ma ép oly távol van, mint elkövetésük idejében volt. Most is csak úgy beszél róluk, mint magától értetődő dolgokról és tisztességtelen, bűnös voltukról és antisocialis jellegükről halvány sejtelmek sincs, a miért is minden restelkedés és megbánás nélkül tárgyalja.

Ugyanilyen értelem és kedélybeli érzéketlenséggel tekintí ez időszéri ti helyzetét. Rá nézve a súlyos vád a fogság és annak minden inconvenciája csak jelentéktelen epizód, mely lelki egyensúlyát nem zavarja és aggodalmat benne nem kelt. Pénzkövetelése i és gyerekes megrendelése i most sem szűnnek és a folyó bűnperről úgy ír és beszél, mint más ember esetleg valamely kevésbbé kellemes távollétről, melynek rövid idő n belül való megszakitása egészen kétségtelen. A helyzetében

rejlő nagy veszélyt ép oly kevésbé látja, mint a tapasztalatlan gyermek látná és a reá nehezedő vágy etikai és társadalmi jelentőségét kórosan elmaradt ítéletével fölfogni teljesen képtelen.

Mindezeket összefoglalva, a tanács véleménye az, hogy Sebők Iván születésétől fogva szellemileg fejletlen egyén. Kóros fejletlenségének számos testi és lelki jellegző tünetei vannak. Koponyájának rendellenes alakja, az arcz, a szemrések és a láták differens volta, az állandó apróbb rángások egyes izmokban ilyen testi stigmák. A meddő taníttatási és neveltetési kísérletek, önállótlanága, képtelensége bármely tartósabb foglalkozás folytatására, kritikátlanága és fölfogási képességének alantas volta, úgy mint erkölcsi érzésének tompasága pedig a kétségtelenül kóros elmebeli állapotának főbb lelki stigmái. Kedélyéletének üressége, értelmi erejének fonáksága és ítélőképességének veleszületett kóros fogyatékosága magyarázzák terheltnek azt a megdöbbentő közömbösségét és nembánomságát, melylyel a vád tárgyát képező cselekményét, a saját mostani helyzetét lelkileg vak szinnel nézi. Sebők Iván határozottan veleszületett kóros elmebeli fogyatkozásban (idiotismus) szenved és ebben szenvedett bűncselekményének elkövetésekor is. Kóros elmebeli állapota nem gyógyulhat és állandó felügyeletet igényel.

Budapest 1905. évi június hó 9-én.

Dr. Sächter Miksa s k., jegyző. Réczey s. k., alelnök.

Másolat. — 110/1905. I. O. T. szám.

Igazságügyi orvosi tanács.

A rimaszombati kir. törvényszék 1905. évi június hó 9-én 1960. szám alatt kelt megkeresésére gyilkosság és rablás büntetvével terhelt Sebők Iván elmebeli állapotára nézve az igazságügyi orvosi tanács 1905. június hó 30-án tartott ülésében következő véleményét adta:

Vélemény.

A Sebők Iván vádlottnál konstatált és az igazságügyi orvosi tanács 1905. június hó 9-én 98. I. O. T. szám alatt kelt véleményében kifejtett, veleszületett kóros, elmebeli fogyatkozás (idiotismus) úgy tüneteinek súlyosságánál és halmozottsá-

gánál fogva, valamint a központi idegrendszernek mélyebb elváltozásánál fogva, melyet mint a kimutatott kórkép alapját föl kell vennünk, kétségtelenül megállapítható, hogy terheltnek ezen kóros elmebeli állapota a bűncselekmény idejében is olyan foku volt, hogy akaratának szabad elhatározási képességét kizárta.

A dolog természetében rejlik, hogy az ilyen idiotikus egyén, mint a milyen Sebők Iván értelmiségének tökéletlensége, ítéletének kóros fogyatékosága és elhatározásainak indokolatlansága vagy csekély indokoltsága miatt a társadalmi rendre bizonyos körülmények között veszélyessé válhat, mint a hogy ezt a bűnvádi cselekmény is bizonyítja. Másrészt azonban azt mutatta hosszabb szakorvosi megfigyelés, hogy nála sem gyors és váratlan nagyobb foku hangulatbeli hullámzások és téveszmék nem szerepelnek.

Tehát olyan tünetek nincsennek, melyek tapasztalat szerint könnyen vezetnek veszélyes cselekedetekre és melyek speciális elmebeteg intézeti gyógykezelést igényelnek, azért a Sebők Iván kóros elmeállapotával kétségen kívül összekötött veszélyesség némi köteles felügyelet mellett, melyet a hivatból kirendelendő gondnok gyakorolni tartozik, a legesekélyebb mértékre szorítható.

Budapest, 1905 évi június hó 30-án.

Schächter Miksa s. k., jegyző.

Réczey s. k., alelnök.

A szakelőadások befejezése után a közgyűlési elnök köszönetet mond az előadóknak érdekes és tanulságos előadásukért s bejelenti, hogy új tagokként beléptek:

Dr. Heintz Hugó rozsnyói városi tisztiorvos,
dr. Huszár Antal ragályi körorvos,
dr. Sigmund József gyermekmenhelyi másodorvos,
Kertész Lajos putnoki m. kir. állatorvos és
Palm Nándor megyei főállatorvos.

Elnök ezek után köszönetet mond a jelenlevőknek a szíves érdeklődésért s tudomásul hozza, hogy zárt ülés következik, melyen csak a szövetség tagjai lehetnek jelen.